กรมอนามัย

ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

เรื่อง : กระบวนการให้บริการทันตกรรม ช่วงสถานการณ์ โควิด - ๑๙

ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา กรมอนามัย	**เรื่อง** : กระบวนการให้บริการทันตกรรม ช่วงสถานการณ์โควิด - ๑๙	**หน้า ๑/๕**

จัดทำโดย	นางพัชรี ถ่ายสูงเนิน	เจ้าหน้าที่
ผู้ทบทวน	นางสาวณมน เพ็ชรนิล	หัวหน้าเจ้าหน้าที่
ผู้อนุมัติ	นายพีระยุทธ สานุกุล	ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

๑) วัตถุประสงค์

เพื่อคัดกรองผู้ป่วยก่อนเข้ารับบริการทันตกรรม ทำให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้รับบริการและผู้ให้บริการ และลดโอกาสการแพร่กระจายเชื้อ

๒) ขอบเขต

เอกสารนี้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจคัดกรองผู้ป่วยก่อนเข้ารับการรักษาทางทันตกรรม และการให้บริการหัตถการทันตกรรมของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา ช่วงสถานการณ์ควบคุมโรคระบาดโควิด-๑๙ และช่วยค้นหาผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยง ผู้ใกล้ชิดกลุ่มเสี่ยง หรือมีกลุ่มอาการคล้ายอาการของผู้ป่วยโควิด -๑๙

๓) ผู้รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่งานทันตสาธารณสุข

๔) เอกสารอ้างอิง

- ทันตแพทยสภา (๒๐๒๐). การปฏิบัติตนเมื่อต้องการเข้ารับการรักษาทางทันตกรรมในสถานการณ์โควิด-๑๙ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓.
- กรมการแพทย์ (๒๐๒๐). แนวทางปฏิบัติการรักษาทางทันตกรรมในสถานการณ์ระบาดของโรค COVID-๑๙ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓.
- กรมการแพทย์ (๒๐๒๐). แนวทางปฏิบัติตามมาตรการผ่อนปรนเพื่อการรักษาทางทันตกรรมในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓.
- ทันตแพทยสภา (๒๐๒๐). แบบคัดกรองผู้ป่วยก่อนเข้ารับการรักษาทางทันตกรรม ๔ มกราคม ๒๕๖๔.

๕) แผนภูมิการทำงาน

ลำดับ	ผังกระบวนการ	จุดควบคุม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	ผู้ป่วยติดต่อรับบริการ ลงทะเบียน แสกนไทยชนะ ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล	- ผู้ป่วยแสกนไทยชนะก่อนเข้ารับบริการ - พยาบาลคัดกรองการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง และกลุ่มอาการเสี่ยงโควิด-๑๙	๕ นาที	พยาบาล
๒	วัดอุณหภูมิ ยื่นบัตรแผนกเวชระเบียน ตรวจวัดสัญญาณชีพ	- วัดอุณหภูมิ ๓๗.๕ องศา ขึ้นไป ให้คำแนะนำและของดให้บริการ	๑๐ นาที	จนท.แผนกเวชระเบียน
๓	ซักประวัติอาการสำคัญ โรคประจำตัว คัดกรองความเสี่ยงก่อนเข้ารับบริการทันตกรรม	- คัดกรองอาการกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ไข้ ไอ มีน้ำมูก หอบเหนื่อย จมูกไม่ได้กลิ่น หรือลิ้นรับรสไม่ได้	๕ นาที	จนท.หน้าห้องทันตกรรม
๔	การเตรียมการก่อน -หลัง ให้บริการทันตกรรม และให้คำแนะนำหลังการรักษา	- บ้วนปากด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ๑ นาที ก่อนรับบริการทันกรรม - ทันตบุคลากร สวนใส่อุปกรณ์ป้องกัน - หลีกเลี่ยงการทำหัตถการที่เกิดการฟุ้งกระจาย	๕๐ นาที	ทันตบุคลากร

๕) แผนภูมิการทำงาน (ต่อ)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	จุดควบคุม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๕	ชำระเงิน แสกนบัตรประชาชน รับยา	- ให้ผู้ป่วยนั่งเว้นระยะห่างระหว่างนั่งรอรับบริการแต่ละจุด - เจ้าหน้าที่แต่ละแผนก เดิน Visit slip ให้ผู้ป่วย	๑๐ นาที	- จนท. การเงิน - เภสัชกร/จพ.เภสัช
๖	กลับบ้าน แสกนไทยชนะ	- แสกนไทยชนะหลังรับบริการทุกครั้ง	๑ นาที	ผู้ป่วย
รวมระยะเวลา			๘๑ นาที	

๖) รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ผู้ป่วยติดต่อรับบริการ

๑.๑ ลงทะเบียนก่อนเข้ารับบริการที่ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา หรือแสกนไทยชนะ

๑.๒ ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล

๑.๓ พยาบาลคัดกรองประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง หรือประวัติอาการเสี่ยงของโควิด -๑๙

๒. วัดอุณหภูมิ ยื่นบัตรแผนกเวชระเบียน ตรวจวัดสัญญาณชีพ

๒.๑ วัดอุณหภูมิร่างกาย และติดสติ๊กเกอร์ เพื่อยืนยันการผ่านจุดคัดกรอง

๒.๒ ยื่นบัตรแผนกเวชระเบียน เพื่อแสดงความจำนงค์เข้ารับบริการทันตกรรม

๒.๓ ตรวจวัดสัญญาณชีพ โดยสวมถุงมือพลาสติกทุกครั้งที่วัดความดันโลหิต วัดอุณหภูมิร่างกาย (ซ้ำ) ชั่งน้ำหนัก และ วัดส่วนสูง

๒.๔ เจ้าหน้าที่ห้องบัตรนำส่ง Visit slip ให้แก่ห้องทันตกรรม โดยไม่ให้คนไข้ถือ Visit slip ไปเอง เพื่อลดการสัมผัส

๖) รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

๓. ซักประวัติอาการสำคัญ โรคประจำตัว คัดกรองความเสี่ยงก่อนเข้ารับบริการทันตกรรม

๓.๑ เจ้าหน้าที่หน้าห้องทันตกรรม ซักประวัติคัดกรองผู้ป่วยตามแบบคัดกรองทันตแพทยสภา (ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔) และให้ผู้ป่วยลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานประกอบคำยืนยัน

๓.๒ ซักประวัติอาการสำคัญ โดยชี้แจงให้ผู้ป่วยทราบถึงขอบเขตการให้บริการในช่วงการระบาดของ โควิด-๑๙

๓.๓ ซักประวัติโรคประจำตัว การแพ้ยา ประวัติผ่าตัด ประวัติการแพ้อาหารทะเล ประวัติการดื่มสุรา/สูบบุหรี่ และประวัติประจำเดือนในเพศหญิง ช่วงอายุ ๑๑ - ๖๐ ปี

๔. การเตรียมการก่อน-หลัง ให้บริการทันตกรรม และให้คำแนะนำหลังการรักษา

๔.๑ การเตรียมห้องก่อนการรักษา ปกคลุมพื้นผิวบริเวรส่วนสัมผัสต่างๆด้วยวัสดุใช้แล้วทิ้ง หลีกเลี่ยงอุปกรณ์ทำฟันที่ก่อให้เกิดการฟุ้งกระจายได้แก่ การเป่าลม การใช้หัวกรอความเร็วสูง การใช้เครื่องขูดหินปูน Ultrasonic

๔.๒ ทันตแพทย์และผู้ช่วยสวมใส่อุปกรณ์ ที่จำเป็น ได้แก่ ชุดกาวส์ยาว หมวกคลุมผม Surgical mask ชุดคลุมกันน้ำชนิดใช้แล้วทิ้ง ถุงมือ Face shield

๔.๓ ให้ผู้ป่วยบ้วนปากด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ก่อนทำหัตถการ

- Povidone iodine ๐.๒๖ % อมกลั้วในช่องปาก ๑ นาที ก่อนบ้วนทิ้ง โดยมีข้อห้ามใช้ในผู้ป่วยโรคไทรอยด์ ผู้ที่แพ้ไอโอดีน ผู้ป่วยโรคไต หญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กอายุต่ำกว่า ๖ ปี
- Chlorhexidine mouthwash ๐.๑๒ % อมกลั้วในช่องปาก ๑ นาทีก่อนบ้วนทิ้ง โดยมีข้อควรระวังคืออาจเกิดการระคายเคืองในผู้ที่ควบคุมการกลืนไม่ได้ ให้ใช้สำลีหรือผ้าก๊อซชุบน้ำยาเช็ดในช่องปากแทนการบ้วน

๔.๔ เปิดให้บริการ ๒ Unit (เปิดฝั่งละ ๑ Unit) โดยเปิดพัดลมระบายอากาศ เปิดประตู-หน้าต่าง เพื่อให้ห้องมีอากาศหมุนเวียน ร่วมกับใช้ High-volume saliva suction ทุกครั้ง และเว้นระยะ เวลา ๓๐ นาที ก่อนเริ่มให้บริการคนไข้รายต่อไป

๔.๕ การดูแลพื้นผิวและสิ่งแวดล้อม เช็ดทำความสะอาดพื้นผิวด้วยน้ำยาค่าเชื้อพื้นผิว ในความเข้มข้นและระยะเวลาที่เหมาะสม หลังให้บริการคนไข้แต่ละคนอย่างเคร่งครัด

๖) รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

๕. ชำระเงิน แสกนบัตรประชาชน รับยา

๕.๑ เจ้าหน้าที่หน้าห้องทันตกรรม ตรวจสอบข้อมูลการบันทึกข้อมูลของทันตแพทย์และยื่น Visit slip ที่ห้องยา

๕.๒ ผู้ป่วยนั่งรอ โดยนั่งเว้นระยะห่าง (Social distancing) ประมาณ ๑ เมตร เพื่อไปจุดบริการชำระเงิน/แสกนบัตรประชาชน และรับยา

๖. กลับบ้าน แสกนไทยชนะ

๖.๑ เมื่อรับบริการครบทุกจุดบริการ ผู้ป่วยดำเนินการแสกนไทยชนะทุกครั้ง ก่อนกลับบ้าน

ตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง กระบวนการให้บริการทันตกรรม ช่วงสถานการณ์โควิด – ๑๙

งานทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ภารกิจตามกฎหมาย/แผนงาน/ภารกิจอื่นที่สำคัญ/ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	ความเสี่ยง	ปัจจัย	การประเมินความเสี่ยง				ลำดับความเสี่ยง
				โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		
						คะแนน	ระดับ	
๑. กระบวนการให้บริการทันตกรรม ช่วงสถานการณ์โควิด - ๑๙	เพื่อคัดกรองผู้ป่วยก่อนเข้ารับบริการทันตกรรม ทำให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้รับบริการและผู้ให้บริการ และลดโอกาสการแพร่กระจายเชื้อ	- ผู้ป่วยปิดบังข้อมูลความเสี่ยง ได้แก่ การสัมผัสกลุ่มเสี่ยง การเดินทางไปพื้นที่เสี่ยง หรือมีญาติเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง และกลุ่มอาการเสี่ยง เช่น ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจหอบเหนื่อย จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส	- ผู้ป่วยกลัวไม่ได้รับบริการทันตกรรม	๑	๕	๕	สูง	๑

ตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสของความถี่ที่จะเกิดขึ้น

๑. ผู้ป่วยปิดบังข้อมูลความเสี่ยง

โอกาสที่จะเกิดขึ้น	ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
จำนวนมากกว่า หรือเท่ากับ ๙ คน ต่อปี	๕	สูงมาก
จำนวน ๗-๘ คน ต่อปี	๔	สูง
จำนวน ๕-๖ คน ต่อปี	๓	ปานกลาง
จำนวน ๓-๔ คน ต่อปี	๒	น้อย
จำนวนน้อยกว่า หรือเท่ากับ ๑-๒ คน ต่อปี	๑	น้อยมาก

ตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง
เกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

๑. ผู้ป่วยปิดบังข้อมูลความเสี่ยง

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น	ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
กระทบกับเจ้าหน้าที่และผู้ป่วยรายอื่นๆ	๕	สูงมาก
กระทบกับเจ้าหน้าที่ ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป	๔	สูง
กระทบกับเจ้าหน้าที่ ร้อยละ ๕๐-๗๔	๓	ปานกลาง
กระทบกับเจ้าหน้าที่ ร้อยละ ๒๕-๔๙	๒	น้อย
กระทบกับเจ้าหน้าที่ น้อยกว่าร้อยละ ๒๕	๑	น้อยมาก

แบบสอบถาม กระบวนการให้บริการทันตกรรม ช่วงสถานการณ์ โควิด – ๑๙

งานทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา

ลำดับที่	คำถาม	มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	คำอธิบาย / คำตอบ
๑. การคัดกรอง				
	๑.๑ คัดกรองประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง หรือประวัติอาการเสี่ยงของโควิด -๑๙ ทุกราย	√		กรณีมีความเสี่ยง งดให้บริการ
	๑.๒ วัดอุณหภูมิร่างกาย และติดสติ๊กเกอร์ เพื่อยื่นยันการผ่านจุดคัดกรอง	√		อุณหภูมิ ≥ ๓๗.๕ งดให้บริการ
	๑.๓ ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ตรวจวัดสัญญาณชีพก่อนรับบริการทันตกรรมทุกครั้ง	√		
	๑.๔ ตรวจสอบ ชื่อ-สกุล และเช็คสิทธิการรักษาก่อนส่งผู้ป่วยเข้ารับบริการทุกครั้ง	√		
๒. การเตรียมการก่อน-หลัง ให้บริการทันตกรรม และให้คำแนะนำหลังการรักษา				
	๒.๑ การเตรียมห้องก่อนการรักษา ปกคลุมพื้นผิวบริเวรส่วนสัมผัสต่างๆ ด้วยวัสดุใช้แล้วทิ้ง	√		
	๒.๒ ทันตแพทย์และผู้ช่วยสวมใส่อุปกรณ์ ที่จำเป็น ได้แก่ ชุดกาวส์ยาว หมวกคลุมผม Surgical mask ชุดคลุมกันน้ำชนิดใช้แล้วทิ้ง ถุงมือ และ Face shield	√		
	๒.๓ ให้ผู้ป่วยบ้วนน้ำยาฆ่าเชื้อ ๑ นาที ก่อนทำหัตถการทุกครั้ง	√		
	๒.๔ เปิดพัดลมระบายอากาศ เปิดประตู-หน้าต่าง เพื่อให้ห้องมีอากาศหมุนเวียน ร่วมกับใช้ High-volume saliva suction ทุกครั้ง	√		
	๒.๕ เช็ดทำความสะอาดพื้นผิวด้วยน้ำยาค่าเชื้อพื้นผิว ในความเข้มข้นและระยะเวลาที่เหมาะสม หลังให้บริการผู้ป่วยแต่ละคนอย่างเคร่งครัด	√		
	๒.๖ เว้นระยะเวลา ๓๐ นาที ก่อนเริ่มให้บริการผู้ป่วยรายต่อไป		√	กรณีผู้ป่วยเยอะอาจไม่ถึง ๓๐ นาที
๓. หลังการรักษา				
	๓.๑ ทันตบุคลากร อธิบายข้อปฏิบัติตัวหลังการรักษาทุกครั้ง	√		
	๓.๒ ผู้ป่วยนั่งเว้นระยะห่าง ระหว่างรอชำระเงิน รับยา	√		
	๓.๓ ผู้ป่วยแสกนไทยชนะก่อนกลับบ้านทุกครั้ง	√		กรณีไม่มีโทรศัพท์ ใช้วิธีลงชื่อ เข้า-ออก